

**already
just**

*I had lived there **for** two years before I decided to move here.
She had been angry with me **since** the party but then I apologized to her and everything was all right again.
I had some coffee **after** I had finished talking on the phone.
We had eaten lunch **before** we went shopping.
When I saw Jimmy, he had **already** repaired the car.
When I saw Jimmy, he had **just** finished repairing the car.
By the time we reached the town, we had run out of petrol.
She hadn't slept well **until** he came home.*

ZASTOSOWANIE

Czas *Past Perfect* opisuje:

- czynności, które odbyły się wcześniej niż inne czynności w przeszłości. W języku angielskim używa się w tym przypadku dwóch czasów: czasu *Past Perfect*, aby opisać czynność wcześniejszą, oraz czasu *Past Simple*, aby opisać czynność późniejszą.

*I had written a letter before you came.
(Napisałam list, zanim przyszedłeś.)*

- czynności, które odbyły się przed określonym momentem w przeszłości.

*It had stopped raining by six o'clock.
(Przestało padać do godziny szóstej.)*

Uwaga: W przypadku, gdy czynności następują bardzo szybko po sobie lub ich kolejność jest oczywista, należy użyć czasu *Past Simple*.

*Dark clouds covered the sky and it started to rain.
(Ciemne chmury przysłoniły niebo i zaczęło padać.)*

Czasu *Past Perfect* używamy, gdy chcemy wyraźnie podkreślić, że coś się stało, zanim wydarzyło się coś innego.

*He had bought the tickets before I called him.
(Kupił bilety, zanim do niego zadzwoniłem.)*

5.2. CZAS PAST PERFECT CONTINUOUS**BUDOWANIE
ZDAŃ**

Zdania oznajmujące tworzy się za pomocą czasownika posiłkowego *had*, imiesłowu biernego *been* oraz czasownika głównego z końcówką *-ing*.

I had been watching TV before she arrived.

*She **had been waiting** here for some time until you came.*

Zdania pytające tworzy się, zamieniając miejscami podmiot i czasownik posiłkowy **had**.

***Had you been studying** before we came?*

*How long **had he been cheating** on her before she found out?*

Zdania przeczące tworzy się przez dodanie **not** do czasownika posiłkowego **had**.

*They **hadn't been looking** for her for five minutes when she appeared.*

*He **hadn't been waiting** for the bus long. It came after five minutes.*

KRÓTKIE ODPOWIEDZI

Podobnie jak w przypadku czasu *Past Perfect Simple*, krótkie odpowiedzi tworzy się za pomocą podmiotu i czasownika posiłkowego **had** lub **hadn't**.

***Had you been sleeping** before they called you?*

Yes, I had.** / **No, I hadn't.

***Had he been listening** to the radio before he started watching TV?*

Yes, he had.** / **No, he hadn't.

OKREŚLENIA CZASOWE

for
since
before
when
till / until
all day / morning / evening

*They **had been studying** physics **for** two years **before** they moved to another country.*

*I **had been reading** the script **since** two o'clock **before** we started rehearsing.*

*We **hadn't been waiting** long **when** they came.*

*We **had been talking** **till** the morning.*

*I **had been working** in the garden **all afternoon before** my wife made me stop.*

ZASTOSOWANIE

Czas *Past Perfect Continuous* opisuje:

❶ czynności, które rozpoczęły się w przeszłości przed innym wydarzeniem i nie zostały przed nim zakończone

*I **had been jogging** for an hour when I **bumped** into her.*

- ② czynności, które odbyły się w przeszłości, a ich skutek był widoczny przez jakiś czas

*The sand was wet. It **had been raining** for some time.*

*I **had been looking** for a job for two weeks before I found one.*

CZAS PAST PERFECT CONTINUOUS I PAST PERFECT SIMPLE PORÓWNANIE

Czas PAST PERFECT CONTINUOUS	Czas PAST PERFECT SIMPLE
<p>① Podkreśla fakt trwania czynności.</p> <p><i>I had been writing my essay for two hours before I finished.</i></p>	<p>① Podkreśla skutek wykonanej czynności.</p> <p><i>I had written two essays by the time they arrived.</i></p>
<p>② Opisuje czynność, która trwała do określonego momentu przeszłości.</p> <p><i>I had been studying art for two years when I got married.</i></p>	<p>② Opisuje czynność, która zakończyła się przed upływem określonego momentu w przeszłości.</p> <p><i>I had finished the project by the end of September.</i></p>

6. STRONA BIERNA

STRONA BIERNA

BUDOWANIE ZDAŃ

Zdanie oznajmujące w stronie biernej składa się z **podmiotu**, odpowiedniej formy czasownika **to be** oraz **imiesłowu biernego** czasownika głównego.

*The beds **are made** every morning.*

Zdanie pytające powstaje przez zamianę miejscami podmiotu i czasownika **to be**.

***Are the beds made** every morning?*

Zdanie przeczące powstaje przez dodanie **not** do czasownika **to be**.

*The beds **are not made** every morning.*

PRZEKSZTAŁCANIE ZDAŃ

Przekształcając zdanie w stronie czynnej na zdanie w stronie biernej, należy dokonać zamiany podmiotu i dopełnienia oraz zmienić formę czasownika z czynnej na bierną.

Present Simple

Adam prepares the report.

The report is prepared by Adam.

Present Continuous

Adam is preparing the report.

The report is being prepared by Adam.

Past Simple

Adam prepared the report.

The report was prepared by Adam.

Past Continuous

Adam was preparing the report.

The report was being prepared by Adam.

Present Perfect

Adam has prepared the report.

The report has been prepared by Adam.

Past Perfect Simple

Adam had prepared the report.

The report had been prepared by Adam.

Future Simple

Adam will prepare the report.

The report will be prepared by Adam.

Czasownik modalny

Adam should prepare the report.

The report should be prepared by Adam.

Bezokolicznik

Adam has to prepare the report.

The report has to be prepared by Adam.

Uwaga: W przypadku zdań, w których występują dwa dopełnienia (bliższe i dalsze), stronę bierną można tworzyć na dwa sposoby

They offered me a drink. I was offered a drink.

A drink was offered to me.

ZASTOSOWANIE

Strony biernej używa się, jeżeli:

- ❶ wykonawca czynności jest nieistotny

Coffee is grown in Brazil.

(Kawę uprawia się w Brazylii.)

- ❷ nie wiadomo, kto jest wykonawcą czynności

My car was made in France.

(Mój samochód został wyprodukowany we Francji.)

- ③ wykonawca czynności jest oczywisty
*Children **are taught** foreign languages at school.*
(Dzieci są nauczane języków obcych w szkole.)
- ④ istnieje potrzeba, aby podkreślić, kto jest wykonawcą czynności. Wykonawcę wprowadza się wtedy za pomocą przyimka **by**.
*Relativity theory **was developed by** Einstein.*
(Teoria względności została opracowana przez Einsteina.)
- ⑤ istnieje potrzeba, aby wyrazić zdanie w sposób oficjalny
*The new rehabilitation centre **was opened** yesterday.*
(Wczoraj otwarto nowe centrum rehabilitacji.)

7. CZASOWNIKI MODALNE I

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA

Czasowniki modalne stanowią odrębną grupę czasowników w języku angielskim.

Mają one kilka wspólnych cech:

- ① występują zawsze przed czasownikiem głównym
*She **can** dance.*
- ② występują zawsze w tej samej formie we wszystkich osobach i liczbach
*I **can** do it.*
*He **can** do it. (He **can**s do it)*
- ③ po czasownikach modalnych zawsze występuje bezokolicznik bez **-to**, który również występuje w tej samej formie we wszystkich osobach i liczbach
*He **can** do it. (He **can** does it. / He **can** did it.)*

Uwaga: Wyjątkiem jest czasownik **ought to**, po którym czasownik główny występuje w formie bezokolicznika z **to**.

*He **ought to** do it.*

- ④ nie posiadają formy ciągłej (*continuous*) ani formy imiesłowu biernego (*past participle*)
*He **can** playing the guitar.*
*He **can** played the guitar.*

Zdania pytające tworzy się przez zamianę miejscami czasownika modalnego oraz podmiotu.

Can you swim?

Zdania przeczące tworzy się, dostawiając **not** do czasownika modalnego.

*I **cannot** / **can't** swim.*

Rozróżnia się następujące czasowniki modalne:

can	may	shall	would
could	might	should	
must	ought to	will	

W języku angielskim, oprócz czasowników modalnych, występują również wyrażenia, których znaczenie jest podobne do czasowników modalnych:

be able to ≈ (*can*)

be going to ≈ (*will*)

have to ≈ (*must*)

W przeciwieństwie do czasowników modalnych, występuje po nich pełna forma bezokolicznika, tj. **to + czasownik**.

I have to go now.

7.1. CZASOWNIKI CAN/BE ABLE TO, MAY

CAN/
BE ABLE TO

Czasowniki modalne wyrażają następujące funkcje:

- prośbę
- propozycję
- ofertę
- umiejętność
- pozwolenie/brak pozwolenia
- konieczność/przymus
- brak konieczności/przymusu
- zakaz
- radę.

Czasownik **can** wyraża umiejętność (lub jej brak) zrobienia czegoś w czasie teraźniejszym.

I can cook very well.

(Umiem bardzo dobrze gotować.)

I can't drive fast.

(Nie umiem szybko prowadzić samochodu.)

Można zastąpić go konstrukcją **be able to** (być w stanie coś zrobić), jeżeli istnieje konieczność użycia bezokolicznika, czasownika z końcówką **-ing** lub czasu innego niż **Present Simple** lub **Past Simple**.

Being able to run very fast is important when you want to become a professional runner.

It is important to be able to run fast when you want to become a professional runner.